

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ
ПІВНІЧНОГО МІЖОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО
ВІДДІЛЕННЯ

«18» травня 2023 року

№ 60/48-р/к

справа № 217/60/67-рп/к.22

м. Київ

*Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції*

Ушомирська сільська рада в особі її виконавчого комітету (надалі – УШОМИРСЬКА С/Р) визначила **«Інформація, доступ до якої обмежено»** виконавцями послуг з вивезення твердих побутових відходів без проведення конкурсів на визначення виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів на території населених пунктів Ушомирської сільської територіальної громади.

Зазначені дії УШОМИРСЬКОЇ С/Р замінили власні досягнення суб'єктів господарювання, як джерело здобуття ними переваг у конкуренції, на дію зовнішніх чинників. За таких умов дія конкурентних механізмів спотворюється та недопускається, а суб'єкти господарювання втрачають мотивацію до змагання на ринку, та, як наслідок, може призвести до підвищення витрат споживачів, погіршення якості послуг, що ними надаються, тощо.

За результатами розгляду справи № 217/60/67-рп/к.22 такі дії УШОМИРСЬКОЇ С/Р кваліфіковані як порушення, передбачені пунктом 3 статті 50 та частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування що призвели до недопущення конкуренції на ринку надання послуг з вивезення твердих побутових відходів в територіальних межах **«Інформація, доступ до якої обмежено»** Ушомирської сільської територіальної громади.

УШОМИРСЬКУ С/Р зобов'язано припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції у двомісячний строк з дня отримання цього рішення.

Адміністративна колегія Північного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 217/60/67-рп/к.22 про порушення УШОМИРСЬКОЮ С/Р законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене Законом України «Про захист економічної конкуренції», та подання Другого відділу досліджень і розслідувань від 10.04.2023 № 60-03/65п з попередніми висновками у зазначеній справі

ВСТАНОВИЛА:

1. Процесуальні дії

- (1) Північне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України (надалі – Відділення), керуючись положеннями пункту першого статті 3 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», здійснило державний

контроль за дотриманням виконавчими комітетами/органами сільських, селищних рад у межах Київської, Житомирської, Черкаської та Чернігівської областей законодавства про захист економічної конкуренції на засадах рівності суб'єктів господарювання перед законом та пріоритету прав споживачів, запобігання, виявлення і припинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції на ринках надання послуг з вивезення твердих побутових відходів.

- (2) Розпорядженням адміністративної колегії Відділення від 13.10.2022 № 60/67-рп/к розпочато розгляд справи № 217/60/67-рп/к.22 за ознаками вчинення УШОМИРСЬКОЮ С/Р порушення, передбаченого пунктом 3 статті 50 та частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, що можуть призвести до спотворення конкуренції на ринку надання послуг з вивезення твердих побутових відходів в межах населених пунктів Ушомирської сільської громади.
- (3) Листом від 14.10.2022 № 60-02/3216 Відділення надіслало УШОМИРСЬКІЙ С/Р копію розпорядження адміністративної колегії Відділення від 13.10.2022 № 60/67-рп/к про початок розгляду справи № 217/60/67-рп/к.22.
- (4) Вказаний лист УШОМИРСЬКІЙ С/Р вручений *«Інформація, доступ до якої обмежено»*.
- (5) З метою всебічного та об'єктивного розгляду порушеного питання, Відділенням було направлено листи про надання інформації до УШОМИРСЬКОЇ С/Р від 17.08.2022 № 60-02/2231/12 та від 07.12.2022 № 60-02/3885.
- (6) Листом від 11.04.2023 № 60-02/1714 УШОМИРСЬКІЙ С/Р було направлено Подання з попередніми висновками у справі від № 217/60/67-рп/к.22. Вказаний лист УШОМИРСЬКІЙ С/Р вручений за довіреністю *«Інформація, доступ до якої обмежено»*.
- (7) УШОМИРСЬКА С/Р не надала відповідь на подання з попередніми висновками у зазначеній справі.

2. Відповідач

- (8) Відповідачем у справі є Ушомирська сільська рада Коростенського району Житомирської області *«Інформація, доступ до якої обмежено»*, ідентифікаційний код юридичної особи *«Інформація, доступ до якої обмежено»*), яка є органом місцевого самоврядування. Основний вид діяльності: 84.11 Державне управління загального характеру.
- (9) Виконавчий комітет Ушомирської сільської ради є структурним підрозділом сільської ради та діє в її складі, але не є окремою юридичною особою.
- (10) Місцеве самоврядування здійснюється територіальною громадою в порядку, встановленому законом, як безпосередньо, так і через органи місцевого самоврядування: сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи (частина третя статті 140 Конституції України).
- (11) Згідно з абзацом одинадцятим статті 1 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» **виконавчі органи рад** – органи, які відповідно до Конституції України та цього закону створюються сільськими, селищними, міськими, районними в містах (у разі їх створення) радами для здійснення виконавчих функцій і повноважень місцевого самоврядування у межах, визначених цим та іншими законами.
- (12) Частина перша статті 11 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» зазначає, що виконавчими органами сільських, селищних, міських, районних у

містах (у разі їх створення) рад є їх виконавчі комітети, відділи, управління та інші створювані радами виконавчі органи.

- (13) Відповідно до частини першої статті 16 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» органи місцевого самоврядування є юридичними особами і наділяються цим та іншими законами власними повноваженнями, в межах яких діють самостійно і несуть відповідальність за свою діяльність відповідно до закону.
- (14) У статті 51 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» визначено, що виконавчим органом сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її створення) ради є виконавчий комітет ради, який утворюється відповідною радою на строк її повноважень. Після закінчення повноважень ради, сільського, селищного, міського голови, голови районної у місті ради її виконавчий комітет здійснює свої повноваження до сформування нового складу виконавчого комітету. Виконавчий комітет ради утворюється у складі відповідно сільського, селищного, міського голови, районної у місті ради - голови відповідної ради, заступника (заступників) сільського, селищного, міського голови, голови районної у місті ради, керуючого справами (секретаря) виконавчого комітету, а також керівників відділів, управлінь та інших виконавчих органів ради, інших осіб. Сільська, селищна, міська рада утворює у складі виконавчого комітету ради орган з питань містобудування та архітектури
- (15) Отже, Ушомирська сільська рада Коростенського району Житомирської області в особі її виконавчого комітету є органом місцевого самоврядування. Виконавчим органом Ушомирської сільської ради є її виконавчий комітет.
- (16) Повноваження та порядок діяльності сільської ради визначений Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні».
- (17) Відповідно до частини третьої статті 24 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» органи місцевого самоврядування та їх посадові особи діють лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, передбачені Конституцією і законами України, та керуються у своїй діяльності Конституцією і законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, а в Автономній Республіці Крим – також нормативно-правовими актами Верховної Ради і Ради міністрів Автономної Республіки Крим, прийнятими у межах їхньої компетенції.

3. Обставини справи

- (18) Згідно з частиною першою статті 25 Господарського кодексу України держава підтримує конкуренцію як змагання між суб'єктами господарювання, що забезпечує завдяки їх власним досягненням здобуття ними певних економічних переваг, внаслідок чого споживачі та суб'єкти господарювання отримують можливість вибору необхідного товару і при цьому окремі суб'єкти господарювання не визначають умов реалізації товару на ринку.
- (19) Організація поводження з відходами, вивезення побутових відходів врегульовано Законами України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про відходи», «Про житлово-комунальні послуги», Правилами надання послуг з поводження з побутовими відходами, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 10.12.2008 № 1070 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 27.03.2019 № 318) (надалі – Правила № 1070), Порядком проведення конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 № 1173 «Питання надання послуг з вивезення побутових відходів» (надалі – Порядок № 1173).

- (20) Відповідно до пункту 55 частини першої статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (в редакції, яка діяла до 01.05.2021) виключно на пленарних засіданнях сільської, селищної, міської ради вирішуються питання визначення на конкурсних засадах юридичних осіб, які здійснюють у межах певної території збирання та перевезення побутових відходів спеціально обладнаними для цього транспортними засобами.
- (21) Відповідно до частини другої статті 25 Господарського кодексу України органам державної влади і органам місцевого самоврядування, що регулюють відносини у сфері господарювання, забороняється приймати акти або вчиняти дії, що визначають привілейоване становище суб'єктів господарювання тієї чи іншої форми власності, або ставлять у нерівне становище окремі категорії суб'єктів господарювання чи іншим способом порушують правила конкуренції. У разі порушення цієї вимоги органи державної влади, до повноважень яких належить контроль та нагляд за додержанням антимонопольно-конкурентного законодавства, а також суб'єкти господарювання можуть оспорювати такі акти в установленому законом порядку.
- (22) Згідно з підпунктом 23 пункту «а» частини першої статті 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать власні (самоврядні) повноваження, зокрема, визначення на конкурсних засадах суб'єктів господарювання, що здійснюють у межах певної території надання послуг з вивезення побутових відходів спеціально обладнаними для цього транспортними засобами.
- (23) Відповідно до підпункту 6 пункту «а» статті 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать вирішення питань поводження з побутовими відходами, знешкодження та захоронення трупів тварин.
- (24) Статтею 1 Закону України «Про відходи» визначено, зокрема, що:
- побутові відходи - відходи, що утворюються в процесі життя і діяльності людини в житлових та нежитлових будинках (тверді, великогабаритні, ремонтні, рідкі, крім відходів, пов'язаних з виробничою діяльністю підприємств) і не використовуються за місцем їх накопичення;
 - послуги з вивезення побутових відходів - збирання, зберігання та перевезення побутових відходів, що здійснюються у населеному пункті згідно з правилами благоустрою, затвердженими органом місцевого самоврядування;
 - послуги з поводження з побутовими відходами - послуги з вивезення, перероблення та захоронення побутових відходів, що надаються в населеному пункті згідно з правилами благоустрою території населеного пункту, розробленими з урахуванням схеми санітарного очищення населеного пункту та затвердженими органом місцевого самоврядування.
- (25) Відповідно до статті 9 Закону України «Про відходи» суб'єктами права власності на відходи є громадяни України, іноземці, особи без громадянства, підприємства, установи та організації усіх форм власності, територіальні громади, Автономна Республіка Крим і держава. Територіальні громади є власниками відходів, що утворюються на об'єктах комунальної власності чи знаходяться на їх території і не мають власника або власник яких невідомий (безхазяйні відходи). Держава є власником відходів, що утворюються на об'єктах державної власності чи знаходяться на території України і не мають власника або власник яких невідомий (крім відходів, зазначених у частині другій цієї статті), а також в інших випадках, передбачених законом. Від імені держави управління відходами, що є державною власністю, здійснюється Кабінетом Міністрів України відповідно до закону.

Суб'єкти права власності володіють, користуються і розпоряджаються відходами в межах, визначених законом.

- (26) Згідно з пунктом «е» частини першої статті 16 Закону України «Про відходи» підприємства, установи та організації усіх форм власності у сфері поводження з відходами мають право, зокрема, на участь у конкурсах на набуття права виконання послуг у сфері поводження з побутовими відходами на певній території.
- (27) Частина друга статті 35¹ Закону України «Про відходи» зазначає, що власники або наймачі, користувачі, у тому числі орендарі, джерел утворення побутових відходів укладають договори з виконавцем послуг з вивезення побутових відходів, здійснюють оплату послуг з поводження з побутовими відходами та забезпечують роздільне збирання побутових відходів.
- (28) Відповідно до частин третьої статті 35¹ Закону України «Про відходи» виконавця послуг з вивезення побутових відходів визначає орган місцевого самоврядування на конкурсних засадах у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.
- (29) Механізм надання суб'єктами господарювання незалежно від форми їх власності послуг з поводження з побутовими відходами у містах, селищах і селах визначено Правилами № 1070.
- (30) Відповідно до пункту 3 Правил № 1070 послуги з поводження з побутовими відходами надаються суб'єктам господарювання, визначеним органом місцевого самоврядування на конкурсних засадах в установленому законодавством порядку виконавцем послуг з вивезення побутових відходів.
- (31) Відповідно до пункту 4 Порядку № 1173 підготовка та проведення конкурсу забезпечується виконавчим органом сільської, селищної, міської ради або місцевою держадміністрацією у разі делегування їй повноважень відповідними радами у порядку, встановленому законом, виконавчим органом місцевого самоврядування суб'єкта співробітництва у формах, передбачених Законом України «Про співробітництво територіальних громад».
- (32) Критерії відповідності конкурсних пропозицій кваліфікаційним вимогам визначено додатком 1 до Порядку № 1173.
- (33) Згідно з пунктами 30-31 Порядку № 1173 організатор конкурсу протягом не більш як п'яти робочих днів з дня проведення конкурсу вводить у дію відповідним актом, який оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті, рішення конкурсної комісії щодо визначення переможця конкурсу на певній території населеного пункту, межі якої були визначені умовами конкурсу та зазначає строк, протягом якого виконавець має право надавати такі послуги, але не менш як п'ять років.
- (34) Таким чином, виконавчі комітети/органи сільської, селищної, міської ради є організаторами конкурсу та на конкурсних засадах повинні визначати виконавця послуг з вивезення побутових відходів на певній території населеного пункту.
- (35) З переможцем конкурсу протягом десяти календарних днів після прийняття конкурсною комісією рішення укладається договір на надання послуг з вивезення побутових відходів на певній території населеного пункту.
- (36) Згідно з частиною третьою статті 25 Господарського кодексу України уповноважені органи державної влади і органи місцевого самоврядування повинні здійснювати аналіз стану ринку і рівня конкуренції на ньому і вживати передбачених законом заходів щодо упорядкування конкуренції суб'єктів господарювання.
- (37) Враховуючи вищезазначене, орган місцевого самоврядування в особі виконавчих комітетів/органів сільської, селищної, міської ради зобов'язаний ініціювати процеси

підготовки до проведення конкурсів, розробку конкурсних документацій та проведення конкурсів на визначення виконавців послуг із вивезення побутових відходів на конкурсних засадах в межах певної території населеного пункту.

- (38) Слід зазначити, що конкурс по своїй суті – це конкурентний спосіб надання права на вивезення побутових відходів. Основною метою проведення таких конкурсів є розвиток конкуренції та вибір на конкурсних засадах виконавців відповідних послуг, які спроможні забезпечувати якісне надання послуг за прийнятними цінами.
- (39) Ринок надання послуг з вивезення твердих побутових відходів у територіальних межах населених пунктів Ушомирської сільської територіальної громади, а саме: **«Інформація, доступ до якої обмежено»** не може функціонувати без визначених у встановленому законодавством порядку (конкурсному відборі) виконавців відповідної послуги.
- (40) Потенційним конкурентами на ринку послуг з вивезення побутових відходів є суб'єкти господарювання, які мають відповідну матеріально-технічну базу, технології, але з певних причин не реалізують ці можливості. Зокрема, до такої бази відносяться сміттесортувальні, сміттєпереробні станції (лінії, комплекси), спеціалізований автотранспорт для збору, вивезення побутових відходів. Також, конкурентами можуть вважатися суб'єкти господарювання, які можуть увійти на ринок з метою надання послуг з вивезення побутових відходів та мають бажання взяти участь у конкурсі з визначення виконавців послуг з вивезення побутових відходів.
- (41) Відповідно до пункту 3 Порядку № 1173 учасниками конкурсу можуть бути суб'єкти господарювання, установчими документами яких передбачено провадження діяльності у сфері поводження з побутовими відходами, а також які можуть забезпечити виконання обов'язків, визначених у частині другій статті 8 Закону України «Про житлово-комунальні послуги».
- (42) При цьому, будь-яких інших обмежень щодо участі у такому конкурсі вказаний Порядок № 1173 не містить, а отже конкурс є відкритим для всіх претендентів.
- (43) Відповідно до інформації, розміщеної за посиланням <https://gromada.info/gromada/ushomyrska/>, **Ушомирська сільська громада** створена 18.12.2016 року. У складі громади **46 населених пунктів**. Чисельність населення громади **10090 осіб**.
- (44) Відповідно до листа УШОМИРСЬКОЇ С/Р **«Інформація, доступ до якої обмежено»** (вх. Відділення від 28.12.2022 № 60-01/2474) (надалі – Лист **«Інформація, доступ до якої обмежено»**) в структурі місцевого самоврядування УШОМИРСЬКОЇ СР виконавчий комітет відповідної ради **не утворений як окрема юридична особа**.
- (45) Листом від **«Інформація, доступ до якої обмежено»** (вх. Відділення від 12.09.2022 № 60-01/1533) УШОМИРСЬКА С/Р повідомила, що на території Ушомирської сільської громади здійснюють діяльність з надання послуг з вивезення побутових відходів, зокрема, два комунальні підприємства, а саме ПОЛІСЬКЕ КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ДОБРОБУТ» (надалі – ПКП «ДОБРОБУТ») та КОМУНАЛЬНЕ ГУЛЯНЕЦЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО (надалі – КПП).
- (46) ПКП «ДОБРОБУТ» **«Інформація, доступ до якої обмежено»**; ідентифікаційний код юридичної особи: **«Інформація, доступ до якої обмежено»**) відповідно до витягу з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань провадить наступну господарську діяльність: 36.00 Забір, очищення та постачання води; 01.61 Допоміжна діяльність у рослинництві; 37.00 Каналізація, відведення й очищення стічних вод; **38.11 Збирання безпечних**

відходів; 43.21 Електромонтажні роботи; 43.22 Монтаж водопровідних мереж, систем опалення та кондиціонування; 49.41 Вантажний автомобільний транспорт; 68.20 Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна; 71.12 Діяльність у сфері інжинірингу, геології та геодезії, надання послуг технічного консультування в цих сферах; 71.20 Технічні випробування та дослідження; 81.10 Комплексне обслуговування об'єктів.

- (47) КГП *«Інформація, доступ до якої обмежено»*; ідентифікаційний код юридичної особи: *«Інформація, доступ до якої обмежено»*) відповідно до витягу з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань провадить наступну господарську діяльність: 42.99 Будівництво інших споруд, н. в. і. у; 43.22 Монтаж водопровідних мереж, систем опалення та кондиціонування; 81.10 Комплексне обслуговування об'єктів; 81.29 Інші види діяльності із прибирання; 81.30 Надання ландшафтних послуг; 68.20 Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна; 37.00 Каналізація, відведення й очищення стічних вод; **38.11 Збирання безпечних відходів**; 41.20 Будівництво житлових і нежитлових будівель; 42.11 Будівництво доріг і автострад; 49.41 Вантажний автомобільний транспорт; 43.12 Підготовчі роботи на будівельному майданчику; 01.61 Допоміжна діяльність у рослинництві; 43.34 Малярні роботи та скління.
- (48) Листом від *«Інформація, доступ до якої обмежено»* (вх. Відділення від 28.12.2022 № 60-01/2474) УШОМИРСЬКА С/Р повідомила, що Ушомирська сільська територіальна громада складається з 46 сільських населених пунктів. Послуги з вивезення твердих побутових відходів надаються по наступним населеним пунктам Ушомирської сільської ради, а саме: *«Інформація, доступ до якої обмежено»*, які входять до складу Ушомирської сільської територіальної громади.
- (49) Конкурси на визначення виконавців послуг з вивезення твердих побутових відходів в межах населених пунктів громади відповідно до норм Порядку № 1173 УШОМИРСЬКОЮ С/Р не проводилися.
- (50) Рішенням Ушомирської сільської ради від *«Інформація, доступ до якої обмежено»* «Про встановлення тарифів на послуги з вивезення твердих побутових відходів на «ПОЛІСЬКОМУ КОМУНАЛЬНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ «ДОБРОБУТ» відповідному комунальному підприємству було встановлено тарифи на надання послуг з вивезення твердих побутових відходів на території *«Інформація, доступ до якої обмежено»*. Рішенням Ушомирської сільської ради від *«Інформація, доступ до якої обмежено»* «Про встановлення тарифів на послуги з вивезення твердих побутових відходів «КОМУНАЛЬНОМУ ГУЛЯНЕЦЬКОМУ ПІДПРИЄМСТВУ» відповідному комунальному підприємству було встановлено тарифи на надання послуг з вивезення твердих побутових відходів на території *«Інформація, доступ до якої обмежено»*.
- (51) Тобто, враховуючи вищевказані рішення УШОМИРСЬКОЇ С/Р, ПКП «ДОБРОБУТ» та «КГП» були встановлені тарифи на надання послуг з вивезення твердих побутових відходів в окремих населених пунктах Ушомирської сільської територіальної громади, як виконавцям послуг з вивезення твердих побутових відходів в межах сільської громади, **без проведення конкурсу відповідно до норм Порядку № 1173.**
- (52) У зв'язку з цим, підприємства, установи, організації усіх форм власності у сфері поводження з побутовими відходами не мали можливостей надавати відповідні послуги на підставі укладених з організатором договорів. Такі дії УШОМИРСЬКОЇ С/Р створюють бар'єри іншим суб'єктам господарювання щодо вступу на ринок послуг з вивезення побутових відходів в територіальних межах

«Інформація, доступ до якої обмежено» Ушомирської сільської територіальної громади, що свідчить про недотримання УШОМИРСЬКОЮ С/Р конкурентних засад під час виконання самоврядних повноважень на підставі положень статті 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» та статті 16 Закону України «Про відходи».

- (53) Таким чином, передумовою вищевказаних дій була бездіяльність УШОМИРСЬКОЇ С/Р щодо відсутності процесів ініціації та підготовки, а також не проведення УШОМИРСЬКОЮ С/Р конкурсу на визначення виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів в територіальних межах *«Інформація, доступ до якої обмежено»* Ушомирської сільської територіальної громади, призвела до недопущення змагальності між суб'єктами господарювання за право входу на відповідний ринок завдяки власним досягненням.
- (54) Органи місцевого самоврядування повинні здійснювати заходи щодо створення та розвитку конкурентного середовища на ринку житлово-комунальних послуг, визначаючи у порядку, встановленому законодавством, на конкурсних засадах, виконавців житлово-комунальних послуг.
- (55) Тобто, ПКП «ДОБРОБУТ» та КГП були визначені єдиними виконавцями послуг з вивезення твердих побутових відходів в територіальних межах *«Інформація, доступ до якої обмежено»* Ушомирської сільської територіальної громади без проведення конкурсів відповідно до норм Порядку № 1173 у період *«Інформація, доступ до якої обмежено»* (відповідь УШОМИРСЬКОЇ С/Р на лист про надання інформації Відділення).
- (56) Оскільки УШОМИРСЬКОЮ С/Р не було ініційовано процес підготовки та проведення конкурсів з визначення виконавців послуг з вивезення твердих побутових відходів, суб'єкти господарювання, які могли б надавати відповідні послуги в територіальних межах *«Інформація, доступ до якої обмежено»* Ушомирської сільської територіальної громади були позбавлені такої можливості.
- (57) Щодо доводів УШОМИРСЬКОЇ С/Р про те, що відповідний орган місцевого самоврядування відкритий до співпраці з будь-якими суб'єктами підприємницької діяльності, які мають технічні можливості та бажання надавати послуг з вивезення твердих побутових відходів, адже у вищевказаній громаді нараховується ще 41 населений пункт, які не охоплені наданням послуг з вивезення твердих побутових відходів. Також УШОМИРСЬКА С/Р повідомила, що пропозиції від суб'єктів підприємницької діяльності про готовність надання послуг з вивезення твердих побутових відходів та пропозиції від мешканців більшості домогосподарств вказаних населених пунктів отримувати таку платну послугу до УШОМИРСЬКОЇ С/Р не надходили.
- (58) Відділення зазначає, що УШОМИРСЬКА С/Р, у разі проведення конкурсів на визначення виконавців послуг з вивезення твердих побутових відходів, мала б укласти договори на надання відповідних послуг строком на 12 місяців (абзац другий пункту 30 Порядку № 1173), а наступного року знову оголосити конкурс. За відповідний час на ринку надання послуг з вивезення твердих побутових відходів могли б відбутися зміни й інші суб'єкти господарювання могли б вийти на відповідний ринок в територіальних межах Ушомирської сільської територіальної громади лише через конкурс, отже, у разі проведення УШОМИРСЬКОЮ С/Р відкритих та публічних конкурсів відповідно до вимог законодавства, Правил № 1070 та Порядку № 1173, інші суб'єкти господарювання могли б стати учасниками цих конкурсів та запропонувати послуги вищої якості та за конкурентною ціною.

- (59) За наявною у Відділенні інформацією, отриманою з відкритих джерел, таких як офіційні майданчики державних тендерів Prozorro та аукціони Prozorro на території Житомирської області на ринку надання послуг з вивезення твердих побутових відходів, зокрема, на території сусідніх з Ушомирською сільською територіальною громадою здійснюють діяльність, зокрема, наступні суб'єкти господарювання:
- Товариство з обмеженою відповідальністю «МІСЬККОМУНСЕРВІС» (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*); ідентифікаційний код юридичної особи: *«Інформація, доступ до якої обмежено»*) відповідно до витягу з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань провадить господарську діяльність, зокрема, **38.11 Збирання безпечних відходів**, 38.21 Оброблення та видалення безпечних відходів, 39.00 Інша діяльність щодо поводження з відходами;
 - НОВОГРАД-ВОЛИНСЬКЕ КОМЕРЦІЙНЕ ОРЕНДНЕ КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*); ідентифікаційний код юридичної особи: *«Інформація, доступ до якої обмежено»*) відповідно до витягу з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань провадить господарську діяльність, зокрема, **38.11 Збирання безпечних відходів**, 39.00 Інша діяльність щодо поводження з відходами;
 - КП «АТП 0628» (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*); ідентифікаційний код юридичної особи *«Інформація, доступ до якої обмежено»*) відповідно до витягу з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань провадить господарську діяльність, зокрема, **38.11 Збирання безпечних відходів**, 39.00 Інша діяльність щодо поводження з відходами;
 - Товариство з обмеженою відповідальністю «ПОЛІССЯ ЕКОСФЕРА» (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*); ідентифікаційний код юридичної особи *«Інформація, доступ до якої обмежено»*) відповідно до витягу з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань провадить господарську діяльність, зокрема, **38.11 Збирання безпечних відходів**, 39.00 Інша діяльність щодо поводження з відходами.
- (60) Отже, ринок послуг з вивезення твердих побутових відходів на території Житомирської області, з огляду на наявну кількість учасників, є конкурентним. Проте, з огляду на законодавчі особливості набуття статусу виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів у визначених територіальних межах, реалізація конкурсного відбору серед діючих учасників відповідного ринку в межах окремих територіальних громад має здійснюватися саме органами місцевого самоврядування шляхом проведення конкурсів відповідно до норм Порядку № 1173.
- (61) При цьому, зазначені дії УШОМИРСЬКОЇ С/Р призвели до того, що ПКП «ДОБРОБУТ» та КГП були визначені виконавцями послуг з вивезення твердих побутових відходів в територіальних межах *«Інформація, доступ до якої обмежено»* Ушомирської сільської територіальної громади не завдяки конкурентній боротьбі та власним досягненням, а внаслідок адміністративного рішення органу місцевого самоврядування відповідної громади.
- (62) Передумовою вищевказаних дій була бездіяльність УШОМИРСЬКОЇ С/Р щодо відсутності процесів підготовки та проведення УШОМИРСЬКОЮ С/Р конкурсів на визначення виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів в територіальних межах *«Інформація, доступ до якої обмежено»* Ушомирської сільської територіальної громади, що призвело до порушення умов конкуренції між суб'єктами господарювання за право входу на відповідний ринок завдяки власним досягненням.

- (63) Застосування принципів конкуренції, як вирішального фактору розвитку ринкової економіки для органів виконавчої влади і місцевого самоврядування полягає у встановленні прозорих процедур проведення конкурсів, тендерів, з залученням якомога більшого кола учасників.
- (64) Органи місцевого самоврядування повинні здійснювати заходи щодо створення та розвитку конкурентного середовища на ринках житлово-комунальних послуг, визначаючи у порядку, встановленому законодавством, на конкурсних засадах, виконавців житлово-комунальних послуг.
- (65) *Таким чином, дії Ушомирської сільської ради в особі її виконавчого комітету, які полягають у визначенні ПОЛІСЬКОГО КОМУНАЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА «ДОБРОБУТ» та КОМУНАЛЬНОГО ГУЛЯНЕЦЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА виконавцями послуг з вивезення твердих побутових відходів без проведення конкурсів на визначення виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів в територіальних межах «Інформація, доступ до якої обмежено» Ушомирської сільської територіальної громади, є порушенням, передбаченим пунктом 3 статті 50 та частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, що призвели до недопущення конкуренції на ринку надання послуг з вивезення твердих побутових відходів в територіальних межах «Інформація, доступ до якої обмежено» Ушомирської сільської територіальної громади.*

4. Права кваліфікація дій відповідача та висновки у справі

4.1. Антиконкурентні дії Відповідача

- (66) Згідно зі статтею 19 Конституції України органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та Законами України.
- (67) Статтею 42 Конституції України передбачено, що кожен має право на підприємницьку діяльність, яка не заборонена законом. Держава забезпечує захист конкуренції у підприємницькій діяльності. Не допускається неправомірне обмеження конкуренції.
- (68) Відповідно до частини третьої статті 18 Господарського кодексу України органам державної влади та органам місцевого самоврядування, їх посадовим особам забороняється приймати акти та вчиняти дії, які усувають конкуренцію або необґрунтовано сприяють окремим конкурентам у підприємницькій діяльності, чи запроваджують обмеження на ринку, не передбачене законодавством. Законом можуть бути встановлені винятки з цього правила з метою забезпечення національної безпеки, оборони чи інших загальносуспільних інтересів.
- (69) Виконання органами місцевого самоврядування обов'язку щодо сприяння розвитку конкуренції та не вчинення будь-яких дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію, здійснюється шляхом створення, відповідно до вимог чинного законодавства, умов за яких здобуття суб'єктами господарювання переваг над іншими суб'єктами господарювання повинно відбуватися саме завдяки власним досягненням, без впливу зовнішніх чинників, чим забезпечується змагальність між суб'єктами господарювання, що є головною ознакою конкуренції.
- (70) Недотримання зазначених принципів призводить до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції та, відповідно, до незабезпечення органами місцевого самоврядування заходів, які сприяють розвитку економічної конкуренції та обмеження монополізму.

- (71) Органи місцевого самоврядування повинні здійснювати заходи щодо створення та розвитку конкурентного середовища на ринку житлово-комунальних послуг, визначаючи у порядку, встановленому законодавством, на конкурсних засадах, виконавців житлово-комунальних послуг.
- (72) Згідно з частиною першою статті 31 Господарського кодексу України дискримінацією суб'єктів господарювання органами влади у цьому Кодексі визнається, зокрема, обмеження прав суб'єктів господарювання щодо придбання та реалізації товарів.
- (73) Окрім того, право органів місцевого самоврядування на вільне прийняття рішень з питань, віднесених до її компетенції, відповідає обов'язок останніх у прийнятті цих рішень дотримуватись й прав інших осіб.
- (74) Згідно з частиною другою статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.
- (75) Таким чином, дії Ушомирської сільської ради в особі її виконавчого комітету, які полягають у визначенні ПОЛІСЬКОГО КОМУНАЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА «ДОБРОБУТ» та КОМУНАЛЬНОГО ГУЛЯНЕЦЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА виконавцями послуг з вивезення твердих побутових відходів без проведення конкурсів на визначення виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів в територіальних межах *«Інформація, доступ до якої обмежено»* Ушомирської сільської територіальної громади є антиконкурентними.

4.2. *Негативний вплив на конкуренцію*

- (76) При цьому, зазначені дії УШОМИРСЬКОЇ С/Р замінили власні досягнення суб'єктів господарювання, як джерело здобуття ними переваг у конкуренції, на дію зовнішніх чинників. За таких умов дія конкурентних механізмів спотворюється та не допускається, а суб'єкти господарювання втрачають мотивацію до змагання на ринку, що, як наслідок, може призвести до підвищення витрат споживачів, зменшення якості послуг, що ними надаються, тощо.
- (77) Відповідно до частини першої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю є прийняття будь-яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь-які інші дії чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю (колегіального органу чи посадової особи), які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.
- (78) Згідно з частиною третьою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» вчинення антиконкурентних дій органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.
- (79) Таким чином, дії Ушомирської сільської ради в особі її виконавчого комітету, які полягають у визначенні ПОЛІСЬКОГО КОМУНАЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА «ДОБРОБУТ» та КОМУНАЛЬНОГО ГУЛЯНЕЦЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА виконавцями послуг з вивезення твердих побутових відходів без проведення конкурсів на визначення виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів в територіальних межах *«Інформація, доступ до якої обмежено»* Ушомирської

сільської територіальної громади, є порушенням, передбаченим пунктом 3 статті 50 та частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, що призвели до недопущення конкуренції на ринку надання послуг з вивезення твердих побутових відходів в територіальних межах **«Інформація, доступ до якої обмежено»** Ушомирської сільської територіальної громади.

5. Заперечення відповідача та їх спростування

- (80) Станом на дату прийняття рішення будь-яких зауважень чи заперечень щодо змісту подання з попередніми висновками у справі № 217/60/67-рп/к.22 від УШОМИРСЬКОЇ С/Р до Відділення не надходило.

6. Остаточні висновки адміністративної колегії Відділення у справі

Таким чином, доказами, зібраними у справі, доводиться висновок адміністративної колегії Відділення про те що дії Ушомирської сільської ради в особі її виконавчого комітету, які полягають у визначенні ПОЛІСЬКОГО КОМУНАЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА «ДОБРОБУТ» та КОМУНАЛЬНОГО ГУЛЯНЕЦЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА виконавцями послуг з вивезення твердих побутових відходів без проведення конкурсів на визначення виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів в територіальних межах **«Інформація, доступ до якої обмежено»** Ушомирської сільської територіальної громади, є порушення, передбаченим пунктом 3 статті 50 та частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, що призвели до недопущення конкуренції на ринку надання послуг з вивезення твердих побутових відходів в територіальних межах **«Інформація, доступ до якої обмежено»** Ушомирської сільської територіальної громади.

- (81) Відповідно до статті 51 Закону України «Про захист економічної конкуренції» порушення законодавства про захист економічної конкуренції тягне за собою відповідальність, встановлену законом.

Враховуючи наведене та керуючись статтями 7, 12, 12¹ і 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтю 48 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за № 291/5482, та пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (зі змінами), адміністративна колегія Північного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати дії Ушомирської сільської ради Коростенського району Житомирської області (**«Інформація, доступ до якої обмежено»**, ідентифікаційний код юридичної особи **«Інформація, доступ до якої обмежено»**) в особі її виконавчого комітету, які полягали у визначенні ПОЛІСЬКОГО КОМУНАЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА «ДОБРОБУТ» та КОМУНАЛЬНОГО ГУЛЯНЕЦЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА виконавцями послуг з вивезення твердих побутових відходів без проведення конкурсів на визначення виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів на території населених пунктів

Ушомирської сільської територіальної громади, порушенням, передбаченим пунктом 3 статті 50 та частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, що призвели до недопущення конкуренції на ринку надання послуг з вивезення твердих побутових відходів в територіальних межах **«Інформація, доступ до якої обмежено»** Ушомирської сільської територіальної громади.

2. Зобов'язати Ушомирську сільську раду Коростенського району Житомирської області (**«Інформація, доступ до якої обмежено»**, ідентифікаційний код юридичної особи **«Інформація, доступ до якої обмежено»**) в особі її виконавчого комітету у двомісячний строк з дати отримання рішення у справі припинити порушення, вказане у пункті 1 резолютивної частини цього рішення, шляхом проведення конкурсів на визначення виконавців послуг з вивезення твердих побутових відходів в територіальних межах **«Інформація, доступ до якої обмежено»** Ушомирської сільської територіальної громади відповідно до вимог Порядку проведення конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 № 1173.

Відповідно до частини першої статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення органів Антимонопольного комітету України у двомісячний строк з дня одержання може бути оскаржене до господарського суду.

**Голова адміністративної колегії -
голова відділення**

О. ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ